

การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน *

The Implementation of Individual Subsidy of Formal Private School Policy :
A Case Study of Office of the Private Education Commission

นุริอิมาน ดอมอลอ **

Nur-iman Domolo

Nurimandomolo@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการหาข้อมูลใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยสนามในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ จำนวน 10 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกองทุนและสวัสดิการ หัวหน้ากลุ่มอุดหนุน 1 บุคลากรและเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุน 1 โดยผลการวิจัยพบว่า การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลไปปฏิบัติโดยพิจารณาตามแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn ประกอบไปด้วย 1) วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย มีความชัดเจน สามารถสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการตามนโยบายได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ 2) ทรัพยากร ด้านงบประมาณมีเพียงพอและด้านบุคลากรมีความสามารถและเหมาะสม 3) การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม มีการสื่อสารและพูดคุยอย่างชัดเจนและไม่ปิดบังกัน 4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีความเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย 5) สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เอื้อต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ 6) มีความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัตินโยบาย และการวิจัยพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ 1) ปัญหาความผิดพลาดของบริษัทภายนอกที่ดูแลระบบสารสนเทศ 2) ปัญหาด้านงบประมาณ 3) ปัญหาการขาดความเข้าใจในกฎระเบียบ 4) ปัญหาการยื่นเอกสารล่าช้า โดยมีแนวทางในการแก้ไขดังนี้ 1) การสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) การประสานกลุ่มนโยบายและแผน 3) การจัดการประชุม อบรมและการจัดการความรู้ 4) การกำชับและติดตามให้ดำเนินการตามกฎระเบียบ

คำสำคัญ : เงินอุดหนุนรายบุคคล ; การนำนโยบายไปปฏิบัติ ; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Keywords : Individual Subsidy ; The Policy Implementation ; Office of the Private Education Commission.

---

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

**นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่รัฐให้ความสำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบาย แผนงานและโครงการที่เสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ อีกทั้งทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทรัพยากรการบริหาร เป็นการพยายามในการดำเนินงาน หรือเป็นกระบวนการใดๆของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจเอาไว้ โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ (พงศ์สันนธ์ ศรีสมทรัพย์ และ ชลิตา ศรมณี, 2556, หน้า 3 อ้างถึงใน ศิริลักษณ์ ตันตยกุล, 2565, หน้า 3)

การศึกษาจึงเป็นนโยบายและเครื่องมือที่รัฐเน้นย้ำและเห็นความสำคัญเพื่อให้มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช, 2560, หน้า 14 อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2566, หน้า 4) โดยประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงการศึกษาและมีคุณภาพชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

การจัดการศึกษาเอกชนมีความสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการแบ่งเบาภาระของรัฐและดูแลในส่วนที่ภาครัฐจัดการได้ไม่เพียงพอ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการได้เข้ามาทำให้การลดภาระของภาครัฐผ่านการสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อโรงเรียนเอกชน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดไว้ในมาตราที่ 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อย่างอื่น ที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(2560, หน้า 4) ได้สรุปไว้ว่า ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 49 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 2 มาตรา 10 “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และหมวด 8 มาตรา 60 (1) “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน” ประกอบกับ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552 มีนโยบายให้การอุดหนุนนักเรียนตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ

จากบทบัญญัติดังกล่าวรัฐบาลได้จัดสรรเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายการค่าจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนสำหรับจัดสรรให้กับโรงเรียนเอกชน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีหน้าที่ในการจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาตามมาตรการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนครู บุคลากร และโรงเรียนเอกชนในระบบ โดยเงินอุดหนุนรายบุคคลโรงเรียนเอกชนนำไปใช้เพื่อ

จ่ายเป็นเงินเดือนครู และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนที่จะได้รับเงินอุดหนุนต้องดำเนินการตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ภายหลังจากที่นโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลโรงเรียนเอกชน ในระบบได้เกิดขึ้นนั้น มักพบเจอปัญหาความไม่เข้าใจในระเบียบและกฎเกณฑ์ จึงทำให้การดำเนินการนโยบาย เป็นไปด้วยความล่าช้า ผิดพลาด และไม่ถูกต้อง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชน ในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อให้มีนโยบายที่พัฒนายิ่งขึ้นสำหรับโรงเรียนเอกชนในระบบต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อไปสู่การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหา และอุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ข้างต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบคิดในการศึกษา ดังนี้

กรอบการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ 2567, หน้า 10) ประกอบไปด้วยตัวแปรหลัก 6 ตัว ดังนี้

1. วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย
2. ทรัพยากร
3. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม
4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
5. สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
6. ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคจากการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีวิธีวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย หนังสือ วิทยานิพนธ์ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คู่มือปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ
2. การวิจัยสนาม (Field research) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบมีโครงสร้าง หรือแบบเป็นทางการ (Structure interview or formal interview)

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรของการวิจัย (Population) ได้แก่ ผู้บริหารระดับกลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่ม บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานกองทุนและสวัสดิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 10 คน โดยพิจารณาคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้บริหารระดับกลุ่มงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มงานกองทุนและสวัสดิการ ที่มีบทบาทสำคัญและรับผิดชอบในการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ จำนวน 1 คน
2. หัวหน้ากลุ่มอุดหนุน 1 ที่มีบทบาทสำคัญและรับผิดชอบในการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ จำนวน 1 คน
3. บุคลากรและเจ้าหน้าที่ ที่มีบทบาทสำคัญและรับผิดชอบในการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดที่ใช้คำถามเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2551, หน้า 75-81 อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2566, หน้า 51) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้า และในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการบรรยาย รวมถึงเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น

1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ

1.4 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. วิธีการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยที่ผู้วิจัยต้องทำการสัมภาษณ์ไปตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตามข้อที่กำหนดไว้เท่านั้น และผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามในการสัมภาษณ์และจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นแล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์กับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความ คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ และทำการสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยและการอภิปราย

ผลการวิจัย

1. การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ

การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ โดยใช้ตัวแบบในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter และ Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ 2567, หน้า 10) ประกอบไปด้วยตัวแปรหลัก 6 ตัว ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย

วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคล นั่นคือ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนในการนำเงินอุดหนุนไปใช้ในการจ่ายเป็นเงินเดือนครู และหากมีเงินคงเหลือโรงเรียนสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้

1.2 ทรัพยากร

ทรัพยากรที่สำคัญในการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลไปปฏิบัติ ประกอบไปด้วย

1) ทรัพยากรบุคคล โดยภาพรวมแล้วผู้ที่นำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลไปปฏิบัติ ถือว่ามีผู้ปฏิบัติเพียงพอ และจำนวนที่เหมาะสมแล้วในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนแก่โรงเรียน หากแต่ยังต้องติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อตรวจสอบให้โรงเรียนสามารถนำเงินไปใช้จ่ายอย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของทรัพยากรบุคคลหรือผู้ปฏิบัติแล้ว ยังมีความต้องการเพิ่มเติมในการติดตาม หรือประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน เนื่องจากจำนวนโรงเรียนเอกชนในประเทศไทยที่มีจำนวนมาก แม้จะสามารถประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนได้ทุกโรงเรียน แต่ก็เป็นไปอย่างล่าช้า

2) ทรัพยากรงบประมาณ งบประมาณที่ใช้ในการจัดสรรเงินอุดหนุนรายบุคคลในแต่ละปี จะเป็นการประมาณการจากยอดจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในปีงบประมาณปัจจุบัน และคำนวณตามอัตราเงินตามที่จะเทียบกระทรวงศึกษากำหนด เป็นยอดเงินโดยประมาณเพื่อใช้ในการของบประมาณในปีถัดไป โดยทุกๆปีมักประสบปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากนักเรียนที่มีจำนวนในโรงเรียนเพิ่มขึ้น รวมทั้งสาเหตุที่เกิดขึ้นในบางปีที่มีการเพิ่มอัตราจำนวนเงินต่อนักเรียนเพิ่มขึ้น มาจากสภาพเศรษฐกิจและการเมืองที่ส่งผลต่อการขึ้นค่าแรงของแรงงานในประเทศไทย ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดสรรแก่โรงเรียนตลอดทั้งปีงบประมาณได้

โดยวิธีการแก้ไขคือ การประสานงานกับกลุ่มงานนโยบายและแผน เพื่อจัดหางบประมาณหรือการเกลี้ยจากงบประมาณส่วนอื่นๆที่สามารถนำมาใช้สมทบเพื่อจ่ายเงินอุดหนุนรายบุคคล ให้สามารถเบิกจ่ายให้แก่โรงเรียนเอกชนกำหนดระยะเวลา และครบถ้วนตามจำนวนเงินที่โรงเรียนขอรับ

ในขณะที่ปีงบประมาณ 2566 ถือว่าเป็นปีเดียวที่มีเงินงบประมาณเหลือจ่าย เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโรคระบาดโควิด - 19 ส่งผลให้ในระยะ 4 - 5 ปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนลดลงเรื่อย ๆ ทำให้โรงเรียนสามารถขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลในจำนวนที่น้อยลง

1.3 การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม

การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม สามารถแบ่งได้ดังนี้

1) ระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ นโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลได้ถูกกำหนดภายใต้ระเบียบกระทรวงศึกษา มีการระบุหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ตั้งแต่คุณสมบัติของโรงเรียน ขั้นตอนการขอรับเงินอุดหนุน การนำไปใช้จ่ายเงินอุดหนุน ไปจนถึงบทลงโทษหากโรงเรียนมีการทุจริตโดยมิชอบ หรือแม้แต่การปรับขึ้นของอัตราเงินอุดหนุนตามมติคณะรัฐมนตรี ถือว่าเป็นการสื่อสารที่ชัดเจนและยังเป็นลายลักษณ์อักษรที่ออกเป็นระเบียบและกฎหมายต่างๆ ทำให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนผู้ซึ่งเป็นหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ สามารถปฏิบัติตามได้ตรงตามขั้นตอน และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

2) ระหว่างภายในหน่วยงานเดียวกัน ระหว่างผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่ม และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับเงินอุดหนุนรายบุคคล มีการพูดคุย อัปเดตข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุน ทำให้ทุกคนมีความเท่าทันต่อเหตุการณ์ มีการสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลกันโดยไม่ปิดบังทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น การประชุม อบรม และการจัดการความรู้(KM : Knowledge Management) และไม่เป็นทางการ เช่น การติดต่อกันทางโทรศัพท์ แอปพลิเคชันไลน์ การพูดคุยปรึกษาหารือ และอื่นๆ เป็นต้น

3) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญประกอบไปด้วย ศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชนในระบบที่ขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล

- ศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เป็นหน่วยงานเบื้องต้นที่รับและตรวจสอบเอกสารการขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล ก่อนที่จะส่งแบบสรุยอดจำนวนเงินทั้งหมดของจังหวัดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(ส่วนกลาง)เบิกจ่ายต่อไป

- โรงเรียนเอกชนในระบบที่ขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล ทั่วทั้งประเทศไทย โดยโรงเรียนพื้นที่กรุงเทพมหานครยื่นเอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และโรงเรียนในต่างจังหวัดยื่นเอกสารที่ศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด

โดยการติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงาน กับโรงเรียน และศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด จะติดต่อกันทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ผ่านการแจ้งทางหนังสือราชการ การโทรศัพท์ การติดต่อผ่านแอปพลิเคชันไลน์ และอื่นๆ เพื่อให้การปฏิบัติเงินอุดหนุนรายบุคคลเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.4 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

การปฏิบัตินโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลที่เบิกจ่ายให้แก่โรงเรียนเอกชนในระบบ ถือว่าเป็นไปตามภารกิจที่กำหนดในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนปฏิบัติหน้าที่โดยกลุ่มอุดหนุนภายใต้กลุ่มงานกองทุนและสวัสดิการ ที่รับผิดชอบเรื่องเงินอุดหนุนทุกประเภท ซึ่งหนึ่งในนั้นคือเงินอุดหนุนรายบุคคล ประกอบไปด้วยบุคลากรที่มีความสามารถ มีความเหมาะสมตามตำแหน่งงาน และผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่หน่วยงานกำหนด

1.5 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

1) สภาพสังคม การลดลงของอัตราการเกิดของประชากร หรือปัญหานักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคัน จะส่งผลกระทบต่อขอรับเงินอุดหนุนของโรงเรียน

2) เศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่องบประมาณและอื่นๆ เช่น ในกรณีที่เศรษฐกิจซบเซา นักเรียนลาออกจากโรงเรียนเอกชน ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนขอรับเงินอุดหนุนน้อยลง

3) การเมือง การตัดสินใจของระบบการเมืองผ่านเครื่องมือทางกฎหมายต่างๆ ส่งผลต่อการนำนโยบายเงินอุดหนุนไปปฏิบัติ เช่น การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำหรือเงินเดือนระดับปริญญาตรีตามมติคณะรัฐมนตรี ส่งผลให้อัตราเงินอุดหนุนต้องปรับตามไปด้วย ส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติที่ต้องปฏิบัติตาม

1.6 ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีการพูดคุย ปรีกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาต่างๆ รวมถึงแบ่งปันประสบการณ์เพื่อให้เป็นบทเรียนแก่เพื่อนร่วมงานคนอื่นๆ รวมถึงมีบรรยากาศการทำงานที่ดี มีความสามัคคีและพร้อมให้ความร่วมมือกัน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบไปด้วย

1) ด้านระบบสารสนเทศ

ในส่วนของการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินอุดหนุนรายบุคคล ระบบสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญที่ประกอบไปด้วยข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน จำนวนนักเรียน รวมทั้งการคำนวณออกมาเป็นจำนวนเงินอุดหนุนที่โรงเรียนจะได้รับ ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องจากโปรแกรมเมอร์หรือผู้ดูแลระบบสารสนเทศที่เป็นบริษัทจากภายนอกหน่วยงาน มีความ

เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะหน่วยงานและระเบียบเงินอุดหนุนต่างๆได้ไม่มากเท่ากับบุคลากรของหน่วยงาน และบริษัทเอง ก็มีการเปลี่ยนผู้ปฏิบัติจากการเปลี่ยนแปลงภายใน จึงส่งผลให้ระบบสารสนเทศเกิดปัญหาบ่อยครั้ง เช่น ข้อมูลต่างๆ ผิดพลาด การประมวลผลเงินอุดหนุนไม่ถูกต้อง ฯลฯ

2) ด้านงบประมาณ

การขอรับเงินอุดหนุนของโรงเรียนเป็นการคำนวณยอดเงินจากจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียนตาม คุณสมบัติที่ระเบียบเงินอุดหนุนรายบุคคลกำหนดไว้ โดยแม้ว่าการของงบประมาณจะสามารถกำหนดยอดเงินได้จากการคาดการณ์ของปีที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงการประมาณการยอดเงินเท่านั้น ซึ่งในระหว่างปีจำนวนนักเรียนจะมีการเพิ่มและลดอยู่เสมอ ประกอบกับการเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนตามประกาศมติคณะรัฐมนตรี จึงส่งผลให้งบประมาณที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการเบิกจ่ายตลอดทั้งปีได้

3) ด้านความเข้าใจในกฎระเบียบเงินอุดหนุนรายบุคคล

การขาดความเข้าใจในระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับเงินอุดหนุนรายบุคคล ของเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุน ศึกษาศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชนที่ขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการเบิกจ่าย และการนำเงินไปใช้อย่างไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน โดยอาจมาจากความไม่ชัดเจนของกฎระเบียบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติทำตามอย่างไม่ต้อง รวมทั้งผู้ที่สื่อสารกับเจ้าหน้าที่สำนักงานไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินอุดหนุน จึงทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนและความไม่เข้าใจขอข้อมูลข่าวสาร ทำให้โรงเรียนดำเนินการไม่ถูกต้องได้

4) ด้านการยื่นเอกสารขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคล

โรงเรียนเอกชนบางโรงเรียนดำเนินการยื่นเอกสารล่าช้า และเกินระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด ส่งผลต่อหน่วยงานที่จะตรวจสอบเอกสารล่าช้าตามไปด้วย

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่

1) ปัญหาความผิดพลาดที่เกิดจากการจ้างงานบริษัทภายนอกในการดูแลระบบสารสนเทศ

ควรมีการสร้าง ความเข้าใจอย่างชัดเจนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินอุดหนุน กับเจ้าหน้าที่ดูแลระบบจากหน่วยงานภายนอก โดยมีระบบติดตาม และตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

2) ปัญหาความไม่เพียงพอของงบประมาณ

มีการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุนที่ปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่าย กับเจ้าหน้าที่กลุ่มงานแผน และนโยบาย ในการแจ้งความคืบหน้าของการเบิกจ่ายและประมาณการยอดเงินที่คาดว่าจะไม่เพียงพอในปีงบประมาณนั้นๆ เพื่อให้สามารถจัดหางบประมาณได้เพียงพอและเท่าทันต่อการเบิกจ่าย

3) ปัญหาการขาดความเข้าใจในเงินอุดหนุนรายบุคคลของเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศึกษาศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชน

มีการสร้างความรู้ความเข้าใจทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ โดยสำหรับเจ้าหน้าที่อุดหนุนมีการพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมายที่ถูกต้อง และมีการประชุม อบรม การจัดการความรู้(KM : Knowledge Management) ให้กับเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศึกษาศึกษาธิการจังหวัด/

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชน รวมทั้งการแจ้งข้อมูลข่าวสารแบบลายลักษณ์อักษรและไม่ใช้ลายลักษณ์อักษร เพื่อผู้เกี่ยวข้องทุกคนปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการตระหนักให้ทราบถึงบทลงโทษในกรณีที่โรงเรียนนำเงินอุดหนุนไปใช้ในทางที่ทุจริต และผิดวัตถุประสงค์

4) ปัญหาการยื่นเอกสารขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลล่าช้า

กำกับไปยังเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทั้งในกลุ่มงานอุดหนุน และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เพื่อแจ้งให้โรงเรียนเอกชนนำส่งเอกสารตามระยะเวลาที่ระเบียบเงินอุดหนุนได้กำหนดไว้ และดำเนินการตามระเบียบหากนำส่งเอกสารไม่ทันตามระยะเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค และวิธีการแก้ไข มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

ในการวิเคราะห์การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ มีการใช้ตัวแบบของ Van Meter และ Van Horn ประกอบไปด้วยตัวแปรหลัก 6 ตัว ได้แก่ วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากร การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ โดยมีผลการวิจัยคือ ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายเดียวกัน เนื่องจากผู้กำหนดนโยบายไประบุอย่างชัดเจน มีทรัพยากรในด้านงบประมาณที่เพียงพอและบุคลากรที่เหมาะสมและมีความสามารถ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมกันอย่างเสรีและไม่ปิดบังกัน เป็นหน่วยงานเหมาะสมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เอื้ออำนวยให้ดำเนินการนโยบายได้ รวมทั้งผู้ปฏิบัติที่มีความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ มณฑลพิพัฒน์ (2566) ได้ศึกษาการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดของ Van Meter และ Van Horn ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ ผลการวิจัยสรุปว่า นโยบายเรียนฟรี 15 ปี เป็นนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน บุคลากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม มีงบประมาณที่เพียงพอ มีการติดต่อสื่อสารสะดวกรวดเร็ว และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยพบปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สอดคล้องกัน คือ ด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ด้านบุคลากร และด้านการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

การนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เจมส์ อี. แอนเดอร์สัน (Anderson 1971, p. 3-4 อ้างถึงใน ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์ 2567, หน้า 2) ได้กล่าวถึงนโยบายว่าความเกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีวัตถุประสงค์ ประกอบด้วยแนวทางหรือ แบบแผนการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ซึ่งได้ระเบียบและกฎหมาย ข้อปฏิบัติที่กำหนดโดยรัฐ และนโยบายเป็นสิ่งที่รัฐบาลได้กระทำจริง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่บอกว่าจะกระทำหรือตั้งใจจะทำ และสอดคล้องกับการนิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2563) คือ การดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐและเอกชน ซึ่งในที่นี้หมายถึงการดำเนินการของภาครัฐในนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคล ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินการนโยบายที่ได้

กำหนดไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว เห็นได้ว่าสิ่งสำคัญของการดำเนินนโยบายหรือการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้นคือ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของนโยบายที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้

สำหรับประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่ ปัญหาความผิดพลาดที่เกิดจากการจ้างงานบริษัทภายนอกในการดูแลระบบสารสนเทศ ปัญหาความไม่เพียงพอของทรัพยากรด้านงบประมาณ ปัญหาการขาดความเข้าใจในเงินอุดหนุนรายบุคคลของเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุน เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชน และปัญหาการยื่นเอกสารขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลล่าช้า สอดคล้องกันกับการวิเคราะห์ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติของ บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ (2567, หน้า 26 - 30) ในด้านปัญหาด้านสมรรถภาพองค์กร ดังเช่น งบประมาณที่ขอจัดสรรอย่างไม่เพียงพอ และบุคลากรที่อาจมีการสื่อสารและตีความระเบียบกฎหมายและข้อมูลข่าวสารผิดพลาด ปัญหาด้านการควบคุม การติดตามและประเมินผลโครงการ ด้วยสาเหตุที่มีโรงเรียนเอกชนจำนวนมาก ส่งผลให้การควบคุมไม่ทั่วถึง และการประเมินผลที่ล่าช้า ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง มักพบมากในโรงเรียนภายหลังจากการมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และระเบียบเงินอุดหนุน ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัตดา ฉัตรมงคล (2566) ได้ศึกษาการนำนโยบายการคุ้มครองแรงงานนอกระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา กองคุ้มครองแรงงานนอกระบบ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคจากการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สอดคล้องกันคือ นั่นคือ ปัญหาด้านทรัพยากรนโยบาย ปัญหาด้านการสื่อสารข้อความ ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย และปัญหาด้านเงื่อนไขของสังคมและเศรษฐกิจ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่ ควรมีการสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนร่วมกัน การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กลุ่มอุดหนุนกับเจ้าหน้าที่กลุ่มงานแผนและนโยบาย เพื่อจัดหางบประมาณได้เพียงพอ การสร้างความรู้ความเข้าใจทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ และการกำชับไปยังให้นำส่งเอกสารตามระยะเวลาที่ระเบียบเงินอุดหนุนได้กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนีย์ มณฑลพิพัฒน์ (2566) ได้ศึกษาการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม ซึ่งมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่สอดคล้องกันคือ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณที่ขาดความต่อเนื่อง ก็ขอให้จัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างเหมาบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการ และด้านการนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ทราบและเข้าใจตรงกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย เกาเล็ก (2564) ได้ศึกษาการนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่มีการแก้ไขอย่างสอดคล้องกันนั้นคือ ในด้านความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกัน ก็จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง และในด้านปัญหาคาดเคลื่อนของข้อมูลที่มาจากการที่ผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนไม่ได้ประสานงานด้วยตนเอง ก็เพิ่มการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอเพื่อนำไปใช้

1) เพื่อให้การปฏิบัติงานเงินอุดหนุนรายบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว และประหยัด การขอรับเงินอุดหนุนของโรงเรียนเอกชนควรยื่นหรือขอรับผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ต้องใช้กระดาษ และไม่ต้องเดินทางมาสำนักงานด้วยตนเอง แต่ให้สามารถใช้ลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบที่ทันสมัยและปลอดภัยได้

2) ควรเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนรายบุคคลให้เพียงพอและเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน เพื่อลดภาระให้กับโรงเรียน และลดความเหลื่อมล้ำกับโรงเรียนรัฐ เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดภาครัฐจะได้รับเงินเดือนเต็มจำนวนจากภาครัฐ แต่โรงเรียนเอกชนได้รับเพียงแค่งบสนับสนุนที่เรียกว่าเงินอุดหนุนรายบุคคล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) การวิจัยเรื่องการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลของโรงเรียนเอกชนในระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไปปฏิบัติในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการศึกษาในมุมมองของผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอาจมีการวิจัยในครั้งต่อไปที่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการศึกษาในมุมมองของโรงเรียนที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการนำนโยบายเงินอุดหนุนรายบุคคลไปปฏิบัติ

2) การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่เฉพาะการปฏิบัติงานในส่วนกลางเท่านั้น อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่ส่วนภูมิภาค สำหรับหน่วยงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล ศรีหงส์. (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยการกำหนดและการวิเคราะห์นโยบาย สาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, สิงหาคม 19). ราชกิจจานุเบกษา, 116(74ก), 14.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2563). การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล. ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2567, จาก <https://site.bsru.ac.th/padm/wp-content/uploads/2020/03/บทที่5-6.pdf>
- ศิริลักษณ์ ต้นตยกุล. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยเศรษฐกิจ การเมือง และการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์. (2567). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- สุทัตตา ฉัตรมงคล. (2566). การนำนโยบายการคุ้มครองแรงงานนอกระบบไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา กองคุ้มครองแรงงานนอกระบบ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เสาวนีย์ มณฑลพิพัฒน์. (2566). การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). คู่มือปฏิบัติการงานบริหารจัดการเงินอุดหนุน สำหรับเจ้าหน้าที่. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- วิโรจน์ ก่อสกุล (2566). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วุฒิชัย เกาเล็ก. (2564). การนำนโยบายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง